

کسی با دیگری قرار داد نامزدی منعقد و آنرا برهم زند و چون در ایران این قبیل امور از نظر اجتماعی قابل مسامحه نیست دختری که بانامزد خود ازدواج نکرده امید یافتن شوهر دیگری نخواهد داشت .

در حال مقنن ایران بعلمت اینکه علاقمند بوده آزادی کامل طرفین را حین العقد تأمین نماید میزان خسارات لازم الجبران را محدود و اسراری نداشته است که نامزدها را وادار کند بقول خود وفاء نمایند .

چون مضرات اجتماعی بر هم زدن بدون جهت قرار داد نامزدی از معایب عدم آزادی کامل طرفین حین اجراء صیغه نکاح بیشتر است امید داریم که مقنن مقرر دارد :
« هر يك از نامزدها که بدون علت موجهی از انجام وصلت منظور امتناع کند باید از عهده کلیه خسارات مادی و معنوی وارده بر مغرور بر آید»

دکتر ا . م . امیریان

گویند که قابل فسخ یکطرفی نبوده فقط قابل فسخ و اقامه می باشد .

VI نتیجه مطالعه در قرار داد نامزدی از نظر

حقوق تطبیقی

دیدیم که طبق رویه قضائی دادگاه های فرانسه اگر یکی از نامزدها قرار داد نامزدی را برهم زند باید از عهده کلیه خسارات مادی و معنوی طرف مقابل بر آید - بنظر ما این دستور بر حکم مسطور در ماده ۱۰۳۶ قانون مدنی ایران برتری دارد زیرا ماده مزبوره فقط استرداد مخارج متعارفه را اجازه داده است و بهمین جهت ممکن است که نامزدها از آزادی عمل خود سوء استفاده کرده از روی هوی و هوس بمهد خود وفاء نمایند بمباراة آخری چون معمولاً مخارج متعارفه بی نهایت کم و غیر قابل ملاحظه است و بعلاوه هیچ خانواده در صدد استرداد آن مخارج بر نخواهد آمد ممکن است بکرات

دنباله شماره پیش

قانون راجع بطرز تنظیم وصیت نامه

مصوب ۲۳ بهمن ماه ۱۳۱۷

نمایند و در صورتیکه اشخاص مزبور مریض یا مجروح باشند ممکن است وصیت خود را در حضور رئیس بهداری ارتش و مدیر بیمارستان که موصی انجا است اظهار نمایند .

چنانکه ملاحظه می شود وصیتنامه مذکور در مواد ۱۰ و ۹ - در مواقع فوق العاده جنگ و محاصره و زندانی بودن است .

ماده ۱۳ - اشخاصی که مطابق ماده ۹ و ۱۰ - وصیت نزد آنها شده و همچنین گراهان مذکور در ماده قبل در اول

ماده ۱۱ - اشخاص میتوانند بقریب مذکور در دو ماده قبل وصیت نمایند که در جنگ یا مأمور عملیات جنگی باشند و یا در محلی زندانی یا محصور باشند که مراد به جارج نباشد .

پس مطابق مواد مزبور افراد و افسران نظامی و کسانی که در ارتش اشتغال بکاری دارند در صورتی که در جنگ یا مأمور عملیات جنگی باشند و یا در محلی زندانی یا محصور باشند که مراد به جارج نباشد میتوانند نزد يك نفر افسر یا هر دینف او با حضور دو گواه وصیت خود را شفاهاً اظهار

زمان امکان باید در اداره ثبت اسناد یا محلی که در آئین -
 نامه وزارت دادگستری تعیین میشود حاضر شده وصیت نامه
 را مطابق مقررات راجع بامانت گذاردن اسناد امانت بگذارند
 و ضمناً اعلام کنند که این آخرین وصیت موسی است که با داشتن
 اهلیت اظهار داشته -

ماده ۱۴ - در صورتیکه اشخاص مذکور در ماده
 ۱۰۹ - اظهارات موسی را نوشته باشند در اول زمان امکان
 نزد دادرس بخشی که با دسترس دارند حاضر شده و اظهارات
 موسی را با تاریخ و محل وقوع وصیت و اهلیت موسی
 شفاهاً اظهار میدارند اظهارات مزبور در صورت مجلس نوشته
 شده و بامضاء دادرس بخش و گواهان میرسد -

بنا بر این بموجب مواد ۱۳ و ۱۴ اگر اشخاصی که
 وصیت نظامی نزد آنها شده وصیت را نوشته باشند باید در اول
 زمان امکان در اداره ثبت و یا محل دیگری که آئین نامه
 تعیین مینماید حاضر شوند و مطابق مقررات راجع بامانت
 گذاردن اسناد آنها امانت بگذارند و مقررات راجع بامانت
 گذاردن وصیت نامه در مبحث وصیت نامه سری بیان شده و
 چنانچه اشخاص مزبور اظهارات موسی را نوشته باشند در
 اول زمان امکان نزد دادرس بخشی که با دسترس دارند
 حاضر شده و اظهارات موسی را اظهار میدارند و در هر
 دو صورت اشخاص مزبور نسبت باهلیت موسی نیز توضیح
 میدهند -

وصیت نامه برای مواقع شیوع امراض ساریه و مسافرت
 در ماده ۱۲ ذکر شده ماده ۱۳ - در سایر موارد مذکور در
 ماده ۸ موسی میتواند در حضور دو نفر گواه وصیت خود را
 اظهار نماید و یکی از آن دو گواه اظهارات او را با تعیین تاریخ
 روز و ماه و سال و محل وقوع وصیت نوشته و موسی و گواهان
 آنها امضاء می نمایند و اگر موسی نتواند امضا کند گواهان این
 نکته را در وصیت نامه قید میکنند -

چنانکه گفته شد وصیت نامه های مزبور برای مواقع
 غیر عادی پیش بینی شده و در صورت اعاده وضعیت موسی
 بحال عادی و قدرت مشارالیه بر تنظیم وصیت نامه مطابق
 شرایط معمولی نباید بوسیله وی که در مورد غیر عادی

انجام شده ترتیب اثر داد و بهمین لحاظ ماده ۱۵ میگوید
 وصیتی که مطابق مواد قبل (در موارد غیر عادی) واقع میشود
 بعد از گذشتن یکماه از تاریخ مراجعت و رسیدن موسی
 بمحلی که بتواند یکی از طرق مذکور در ماده اول وصیت
 کند یا گذشتن یکماه از تاریخ باز شدن راه و مرتفع شدن
 مانعی که بواسطه آن موسی نتوانسته است یکی از طرق مذکور
 وصیت نماید بی اعتبار میشود مشروط باینکه موسی در مدت
 مزبور متمکن از وصیت باشد -

علیهذا مقنن بموسی که در موارد غیر عادی بوده و
 تمکن انجام وصیت نامه بطرز عادی نداشته یکماه مهلت پس
 از زوال مانع و حصول قدرت برای مشارالیه به تنظیم وصیت -
 نامه موارد عادی میدهد تا اگر مصمم بر تنظیم وصیت نامه باشد
 مطابق مقررات آرا تنظیم نماید و مهلت مزبور یکماه بموقع
 است چه آنکه شخصی که در جنگ بوده یا در منطقه امراض
 ساریه بوده یا مسافرت دریا مینموده بمجرد اعاده وضعیت
 مشارالیه بحال طبیعی نمیتوان او را بلافاصله اجبار نمود وصیت
 نامه که در موارد غیر عادی مذکور نموده تجدید کند بلکه
 معمولاً چنین کسی پس از اعاده بحال طبیعی بسیاری امور
 موقوفه دارد که بر تنظیم وصیت نامه معمولاً اولی است پس
 مقنن یکماه مهلت قائل شده و ماده علاوه نموده در صورتی
 وصیت نامه پس از گذشتن یکماه از موقع اعاده وصیت
 موسی بحال عادی بی اعتبار میشود که موسی متمکن از
 وصیت باشد -

برای روشن شدن قسمت اخیر فرض میکنیم کسی مأمور
 عملیات جنگی و زندانی و سربض بوده و لذا وصیت خود
 را در حضور رئیس بهداری ارتش نموده و بیش از یکماه
 است بشهر محل اقامت خود مراجعت نموده و وضعیت او بحال
 عادی برگشته ولی مرض او ادامه دارد بطوریکه قادر و متمکن
 نیست یکی از طرف وصیت عادی خود را بنماید در این مورد
 مطابق ماده ۱۵ تا حصول تمکن برای مشارالیه وصیت نامه غیر عادی
 معتبر خواهد بود -

بموجب ماده ۱۷ - هر دادگاه با اداره باینکه باشد شخصی که وصیت نامه باو سیزده شده و نیز دادگاهی که در موارد فوق العاده وصیت در آنجا اظهار کرده مکلف است بعد از اطلاع فوت موسی وصیت نامه بصورت مجلس راجع بوصیت را بدادگاه اقامتگاه موسی و اگر در ایران اقامتگاه ندارد به دادگاه بخش طهران بفرستد اعم از اینکه وصیتنامه مزبور بر حسب قانون قابل ترتیب اثر باشد یا نباشد و هرگاه وصیتنامه متعدد باشد باید تمام آنها فرستاده شود.

ماده ۱۸ کسی که وصیت نامه نزد او است اگر خارج از مقر دادگاه بخش مذکور فوق باشد میتواند وصیتنامه را بدادگاه محل خود تسلیم نماید و آن دادگاه مکلف است فوراً وصیت نامه را بدادگاه بخش مزبور بفرستد.

ماده ۱۹ - دادرس بخش در آگهی که راجع بتقاضای گواهی انحصار وراثت میشود قید میکند که هر کسی وصیت نامه از متوفی نزد او است و تا آن تاریخ رسماً ابراز و افتتاح نشده در مدت سه ماه بدادگاهی که آگهی نموده بفرستد و پس از این مدت هر وصیت نامه (غیر از وصیت نامه رسمی و سری) ابراز شود از درجه اعتبار ساقط است.

چنانکه در بیعت وصیت نامه خود نوشت ذکر شد وصیت نامه مزبور بمنزله سند عادی است و ماده ۱۹ نیز ترجیح وصیت نامه رسمی و سری را بر وصیت نامه خود نوشت ظاهر میسازد چه مطابق ماده مزبور وصیت نامه رسمی از نظر رسمیت آن و وصیت نامه سری از نظر انجام تشریفات امانت گذاشتن بعد از آگهی منتشره در ماده مزبور معتبر شناخته شده ولی وصیت نامه خود نوشت اگر در ظرف سه ماه از تاریخ نشر نخستین آگهی دادرس دادگاه ابراز نشود از درجه اعتبار ساقط میشود بنا بر این موسی که بخواهد وصیتنامه خود نوشت بنویسد در صورتی میتواند با اجرای آن پس از فوت

خودش امیدوار باشد که آن را از شخصی بگذارد که در موعد مقرر قانونی بمرجع صلاحیت دار آن ارائه و در آنجا ابراز نماید. بموجب ماده ۲۰ پس از گذشتن مدت سه ماه از تاریخ انتشار آگهی دادگاه بخش وقتی را برای باز کردن وصیتنامه تعیین و با شخصی که وراثت آنها معلوم است اطلاع میدهد در وقت مزبور حاضر شوند و بموجب ماده ۲۱ هنگام ابراز وصیت نامه اعم از خود نوشت یا سری دادگاه بخش باید با حضور نماینده دادسرا یا مدیر دفتر صورت مجلسی مشتمل بر خلاصه وصیت و اینکه وصیت نامه در حضور او باز شده و خصوصیات وصیت نامه از قبیل هر موم و غیره تنظیم و با امضاء حضار برساند.

وصیتنامه سری را دادرس بخش با حضور اشخاصی باز مینماید که لغاف آن امضاء باهر کرده و در تاریخ باز کردن در مقر دادگاه بخش حاضر هستند.

اصل وصیت نامه که مطابق این ماده نزد دادرس بخش باز میشود بدفتر امانات ثبت فرستاده میشود و رونوشت آن در دفتر دادگاه میماند و اشخاص ذی نفع می توانند رونوشت بگیرند.

ماده ۲۲ - بعد از باز شدن وصیت نامه دادگاه بخش با اشخاصیکه وصیت بنفع آنها شده یا کسانیکه وصی معین شده اند مراتب را اطلاع میدهد بالاخره مطابق ماده ۲۳ وصیت نامه وقتی معتبر است که تمام آن موجود باشد و ادعای فقدان وصیت نامه اعم از اینکه این دعوی نسبت بتمام وصیت نامه یا قسمتی از آن باشد مسموع نیست و مطابق ماده ۲۴ ترتیب صدور سند مالکیت بنام ورثه یا موسی که نسبت باموال غیر منقول که بنام مورث ثبت شده است در آئین نامه وزارت دادگستری معین میشود.

ابوالحسن صادقیان

بایان